

Stigmatizácia a bariéry vo vzťahu k pacientovi HIV pozitívnemu, alebo s ochorením AIDS

Mgr. Jaroslava Lunterová, Revúca

23. október 2010, Bojnice

Definícia a štatistické fakty

AIDS = syndróm získaného imunodeficitu.

Pôvodcom je vírus **HIV**, vyskytujúci sa v **2** typoch ako HIV-1 a HIV-2, ktoré sa líšia v zložení povrchových štruktúr.

Na celom svete do decembra 2005:

- žilo nakazených vírusom HIV 40 300 000 osôb,
- novozistená HIV pozitivita 4 900 000 osôb,
- na ochorenie AIDS zomrelo 3 100 000 osôb.

Klinický obraz a terapia

- I. **Primoinfekcia:** obraz chrípkového ochorenia do 3 – 8 týždňov u cca 50 % infikovaných.
- II. **Latencia :** spravidla žiadne ťažkosti.
- III. **Symptomatická fáza:** recidivujúce orofaryngeálne kandidózy, kandidové vulvovaginitídy, výsev herpes zoster, adnexitídy...
- IV. **Štádium AIDS:** veľké oportúnne infekcie, nádory.

Základom liečby je prevencia a včasná liečba oportúnnych infekcií, tiež protivírusová terapia.

Zdravotníctvo:

- ❑ Skoro žiadny zdravotnícky pracovník nemá strach z hepatitídy typu B a C, aj keď riziko týchto nákaz je 100 x vyššie než u infekcie HIV.
- ❑ Keď sa nad tým vlastne zamyslíme, zistíme, že sme už možno poskytovali ošetrovateľskú starostlivosť pacientovi s HIV, len sme o tom nevedeli...

Ak budeme skutočne vždy a u každého dodržiavať zásady hygienického a protiepidemiologického režimu, nie je dôvod na paniku!

Riziko HIV infekcie v súvislosti s biologickým materiálom:

- **vysoké:** krv, sperma, vaginálny sekrét, krvavé sekréty,
- **potenciálne:** mozgovomiechový mok, výpotky, plodová voda,
- **minimálne:** stolica, zvratky, moč, sliny, pot.

Riziko HIV infekcie v súvislosti s expozíciou a veľkosťou inokulácie:

- **veľmi vysoké:** perkutánnu inokulácia,
- **stredné:** drobné poranenie,
- **minimálne:** kontaminácia intaktnou kožou.

Zásadné opatrenia pri poranení sa od HIV pozitívneho pacienta:

1. Nechať ranu spontánne krváčať.
2. Dekontaminácia
3. Realizovať odber krvi na KO, HbsAg, anti-HCV, anti-CMV, BWR, anti-HIV.
4. Zvážiť antivírusovú terapiu
5. Liečba so súhlasom poranenej osoby
6. Úraz ohlásiť staničnej sestre a lekárom z AIDS centra

Prenos vírusu HIV:

- nechráneným pohlavným stykom
 - krvnou cestou
 - z matky na dieťa

HIV sa neprenáša:

- spoločným používaním riadu, WC,
 - pri bežnom spoločenskom styku,
 - bozkom, objímaním,
- v saune, bazéne, kašlaním, kýchaním, hmyzom, zo zvierat.

Prevencia:

- pri poranení - pozrieť predchádzajúce slides...
- nález pohodenej ihly oznámiť
- pri poskytovaní prvej pomoci používať rukavice a jednorazovú resuscitačnú dýchaciu rúšku.

Pri odstraňovaní krvi a iných telesných tekutín:

- miesto dezinfikovať SAVOM,
- prekryť papierovou vreckovkou, nechať pôsobiť 15 minút
- všetko vložiť do igelitového vreca, uzavrieť a hodiť do určeného odpadu,
- ruky v rukaviciach následne umyť mydlom a vodou, opatrne zložiť dole lícom dovnútra, vložiť do igelitového vreca, zviazať a odhodiť,
- šaty postriekané krvou namočiť do studenej vody a prať pri vyšších teplotách.

Edukácia prevencie:

- značkový kondóm (CE),
- lubrikanty,
- pri tetovaní, akupunktúre, piercingu požiadať o vysterilizovanie nástrojov a novú tetovaciu ihlu!
- pri prasknutí kondómu pri orálnom styku ihneď spermu vyplúť a ústa vypláchnuť najprv vodou a potom 40 – 80 % alkoholom. Pri vaginálnom či análnom styku nezačať spermu vyplachovať – zvyšuje sa riziko poranenia sliznice a tým aj možnosť prenosu infekcie! Pokúsiť sa vymociť a osprchovať pohlavný úd!
- U narkomanov – princíp harm – reduction /výmena použitých ihiel – nízkoprahové centrá)

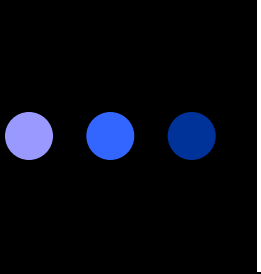

Ako jednat' s ľud'mi infikovanými HIV alebo AIDS?

- bežný, priateľský vzťah, ktorý vedomie HIV positivity ovplyvňuje len vo chvíľach, kedy sa zdravotný stav zhorší a on (ona) *potrebuje pomoc*.
- bežné spoločenské vzťahy *neznamenajú* riziko nákazy,
- HIV pozitívni ľudia sa môžu ľahšie dostať do spoločenskej izolácie, alebo sa môžu stať obeťou diskriminácie.

Záleží na nás, či budú trpieť viac svojou pozitivitou, alebo naším odmietnutím a strachom...

Stigma hriechu s príchut'ou trestu za hriechy vedie totiž k pokrytectvu mnohých, ktorí si uvedomujú svoje „mravné cnosti“ ...

Všetci ľudia si zaslúžia rovnaký rešpekt a úctu k dôstojnosti človeka, bez ohľadu na ich situáciu alebo zdravotný stav.

Musíme začať sami u seba...

Pozn.: Kto hovorí pacientovi pravdu?

Kanadská lekárska asociácia už pred rokmi schválila, že pokiaľ lekár neuspel pri prehováraní séropozitívneho manžela, aby svoju manželku o stave informoval – môže tak učiniť sám.

Ďakujem za pozornosť.